

Kronika wydarzeń 2016

Lekcja archiwalna w przedszkolu

18 marca przeprowadzono w Przedszkolu Miejskim nr 14 w Zamościu przy ul. Olchowej 14 lekcję archiwalną pt. *Moje drzewo genealogiczne*. Słuchaczami były dzieci z grupy przedszkolnej „Żabki”, które aktywnie uczestniczyły w zajęciach. Z przyniesionych przez najmłodszych fotografii członków rodziny ułożono drzewo genealogiczne, aby na tym przykładzie omówić istotę działalności archiwów oraz prowadzenia badań genealogicznych. Najwięcej emocji wzbudziły natomiast czynności związane z zabezpieczaniem i konserwacją materiałów archiwalnych, a to ze względu na eksponaty oraz ubiór prelegentów. Zajęcia poprowadziły pracownice Archiwum: dr Magdalena Kuranc-Szymczak we współpracy z Bogumiłą Mielnicką i Anną Borucką.

Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Zamościu

Archiwum kontynuowało w roku 2016 współpracę z **Uniwersyte-tem Trzeciego Wieku w Zamościu**. W ramach organizowanych co miesiąc zajęć pracownicy Archiwum mieli możliwość przygotowania i poprowadzenia wykładów dla słuchaczy Uniwersytetu. Spotkania

odbywały się w Sali Muzycznej Muzeum Zamojskiego w Zamościu przy ul. Ormiańskiej 28.

W dniu 22 stycznia 2016 r. Dyrektor Andrzej Kędziora poprowadził prelekcję na temat gromadzenia i przechowywania archiwalnej dokumentacji w Archiwum Państwowym

w Zamościu. Przybliżył słuchaczom funkcjonowanie dwóch zespołów archiwalnych: *Akta osób i rodzin* (88/1170/0) i *Zbiór fotografii* (88/1178/0) zachęcając przy okazji do przekazywania do zamojskiego Archiwum starych dokumentów oraz fotografii.

Drugi wykład na temat jubileuszu 100-lecia kolei w Zamościu poprowadził 31 marca Jakub Żygawski. Podczas wystąpienia przedstawiono w ujęciu syntetycznym najważniejsze epizody i wydarzenia związane z koleją w Zamościu i regionie. Dużym zainteresowaniem cieszyła się prezentacja multimedialna, w ramach której przybliżono słuchaczom dokumenty, fotografie, plany architektoniczne oraz opracowania kartograficzne z zasobu Archiwum Państwowego w Zamościu. Temat kolei będzie motywem przewodnim wystawy plenerowej, jaką Archiwum przygotowuje w Rynku Solnym, o czym będzie mowa w dalszej części kalendarium.

Archiwum na Wyborach

10 maja 2016 r. w Arsenale została otwarta wystawa *Wybory dawniej i dziś*. Organizatorami ekspozycji byli: Komisarz Wyborczy w Zamościu, Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Zamościu oraz Muzeum Zamojskie w Zamościu. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej **Wojciech Hermeliński**,

szefowa Krajowego Biura Wyborczego **Beata Tokaj** oraz dyrektor Zespołu Prezydialnego PKW **Marian Dzielegiewski**. Na potrzeby wystawy Archiwum Państwowe w Zamościu udostępniło również materiały z własnego zasobu, pochodzące

m.in. ze Zbioru afiszów, plakatów i druków ulotnych, Akt osób i rodzin, Krajowego Biura Wyborczego Delegatura w Zamościu oraz akt komisji wyborczych z terenu Zamojszczyzny. Wystawę można było oglądać do 30 czerwca w Muzeum Fortyfikacji i Broni Arsenał przy ul. Zamkowej 2.

Jubileusz 100-lecia II L.O. w Zamościu

W związku z przypadającymi na rok 2016 **jubileuszem 100-lecia II Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Zamościu** Archiwum Państwowe podjęło współpracę ze szkołą przy organizacji uroczystości. 17 maja w siedzibie Liceum przy ul. Partyzantów 68 otwarto **wernisaż poświęcony Urszuli Koziół** – poetce, pisarce, felietonistce i absolwentce szkoły. Pani Urszula jest również córką Hipolita Koziół – organizatora i zarazem pierwszego kierownika Archiwum w Zamościu. Na wystawie zaprezentowano dokumenty oraz fotografie z zasobu naszej instytucji.

6 maja w **Centrum Kultury Filmowej „Stylowy”** w Zamościu otwarto wernisaż **wystawy Początki** wpisującej się w cykl imprez jubileuszowych 100-lecia II Liceum Ogólnokształcącego. Ekspozycję tworzyły dawne fotografie obrazujące początki funkcjonowania szkoły oraz jej historię. Organizatorami wystawy były **Zamojskie Towarzystwo Fotograficzne**, II L.O. oraz CKF „Stylowy”. Wystawę można było oglądać do końca czerwca w siedzibie CKF przy ul. Odrodzenia 9. Natomiast 8 października odbyły się główne uroczystości jubileuszu II L.O., które rozpoczęła msza święta w Katedrze Zamojskiej. Uroczysta gala odbyła się w sali widowiskowej Zamojskiego Domu Kultury. W siedzibie II Liceum miało miejsce spotkanie absolwentów i nauczycieli szkoły.

Wizyta Sary Netanjahu w Archiwum

24 maja 2016 r. wizytę w Archiwum Państwowym w Zamościu złożyła **Sara Netanjahu**, małżonka premiera Izraela Benjamina Netanjahu. Celem wizyty w było przeprowadzenie kwerendy dotyczącej przodków Pani Sary, którzy wywodzili się z Zamojszczyzny. Ojcem Pani Netanjahu jest znany izraelski pisarz Shmuel Ben-Artzi (zm. w 2011 r.), który urodził się w Biłgoraju. Pani Sarze towarzyszyli jej dwaj synowie: **Awner i Jair** oraz ekipa izraelskiej telewizji, która realizowała **dokumentalny film** o rodzinie Pani Netanjahu. Obecny był rów-

niez reżyser filmu, Yariv Mozer oraz polski koproducent Paweł Kwaśniewski wraz z ekipą Lake Love Productions z Warszawy. Wizyta w Archiwum oraz możliwość przeglądania oryginalnych dokumentów była dla Gości bardzo emocjonująca

i wzruszająca. Po wizycie w Zamościu Państwo Netanjahu udali się do Biłgoraja i Tarnobrodu.

9 czerwca – Międzynarodowy Dzień Archiwów

Zgodnie z archiwalnym zwyczajem 9 czerwca obchodzimy **Międzynarodowy Dzień Archiwów**. W 2016 r. zamojskie Archiwum podjęło dwie inicjatywy mające na celu popularyzowanie zasobu archiwalnego. Pierwszą z nich była stacjonarna wystawa w siedzibie Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im. Jana Zamoyskiego (ul. Koszary 54) najciekawszych i nietypowych archiwaliów i muzealiów (o czym szerzej w następnej wiadomości). Drugą inicjatywą była cykliczna **wystawa plenerowa na Starym Mieście**. W tym roku tematem przewodnim była setna rocznica doprowadzenia kolei żelaznej do Zamościa. W przestrzeni Rynku Solnego przedstawiono na 4 banerach fotografie, dokumenty oraz mapy dokumentujące historię kolei na Zamojszczyźnie. Wystawa była czynna do końca sierpnia. W tym miejscu składamy serdeczne podziękowania Panu Andrzejowi Urbańskiemu, dyrektorowi Muzeum Zamojskiego w Zamościu, za udostępnienie stożaków na wystawę.

Współpraca z WSH-E i LTN-K

Rok 2016 okazał się owocny w zakresie współpracy z **Wyższą Szkołą Humanistyczno-Ekonomiczną im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu** oraz **oddziałem Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego**. Ze strony Archiwum koordynatorką działań była dr Magdalena Kuranc-Szymczak, będąca również wykładowcą WSH-E w Zamościu i prezesem LTN-K Oddział w Zamościu. Zorganizowano wspólne wystawy, prelekcje i spotkania ze studentami, podczas których prezentowano zasób archiwalny, również w kontekście trwające-

go Roku Henryka Sienkiewicza. W ramach współpracy odbyły się następujące inicjatywy:

- 15 kwietnia na **IX Targach Pracy i Edukacji** współorganizowanych przez WSH-E, LTN-K i Centrum Edukacji i Młodzieży OHP w Zamościu w auli Collegium Novum WSH-E przy ul. Koszary 54 otwarto wystawę *Ciekawostki świata techniki*, na której zaprezentowano plakaty, afisze oraz muzealia.
- 2 czerwca podczas **V edycji Ichoriady** zaprezentowano w siedzibie WSH-E przy ul. Koszary 54 dwie wystawy: *Zaczarowany świat Dziecka* oraz *Ochrona życia ludzkiego*, które wpisywały się w tematykę imprezy oraz Międzynarodowy Dzień Dziecka. Wśród odwiedzających ekspozycję większość stanowiły dzieci oraz młodzież z zamojskich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich.
- 16 czerwca w ramach **Międzynarodowego Dnia Archiwów** zorganizowano w auli Collegium Novum WSH-E wystawę ciekawostek archiwalnych, m.in. fotografii, druków ulotnych, muzealiów oraz prywatnych zbiorów kolekcjonerskich (numizmatyka, filatelistyka, modelarstwo).
- 17 czerwca odbyła się w Krasnymstawie **konferencja naukowa Ziemiaństwo krasnostawskie w I połowie XX wieku**. Podczas obrad wystąpiła z odczytem dr Magdalena Kuranc-Szymczak. Współorganizatorami sesji byli: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Krasnostawski Dom Kultury w Krasnymstawie, WSH-E, LNT-K oddziały w Krasnymstawie i Zamościu oraz Archiwum Państwowe w Zamościu.
- 25 czerwca miała miejsce interdyscyplinarna **sesja naukowa Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe Polaków – przeszłość i teraźniejszość**, która odbyła się w auli Collegium Novum WSH-E w Zamościu przy ul. Koszary 54. Współorganizatorami sesji była nasza instytucja wraz z LTN-K Oddział w Zamościu. Referaty przedstawili m.in. dr Magdalena Kuranc-Szymczak i Jakub Żygawski.

- **Inauguracja Roku Akademickiego 2016/2017** w siedzibie Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu oraz wręczenie nagród dla laureatów konkursów i wystaw związanych z archiwaliai i Rokiem Sienkiewiczowskim.

Archiwum na... targach rolnych w Sitnie

Archiwum Państwowe w Zamościu wzięło udział w **XXX Jubileuszowej Wystawie Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych**, która odbyła się w dniach 8-10 lipca b.r. na terenie **Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli Oddział w Sitnie**. Na targach zaprezentowało się 399 firm z branż rolno-spożywczych, handlowo-usługowych i oświatowych oraz przedstawiciele administracji i instytucji państwowych. Archiwum współorganizowało **grę terenową Akcja Targi**, której celem było zainteresowanie zwiedzających działalnością oraz popularyzacją zasobu archiwalnego poprzez czynny udział w opracowanych zadaniach. Szerokiemu gronu odbiorców została przybliżona historia naszej instytucji, kopie najciekawszych dokumentów, fotografii i artefaktów. W ramach gry terenowej uczestnicy wykonywali zadania związane z wystawcą, u którego znajdowały się poszczególne etapy gry, promując jednocześnie „produkt archiwalny” – dokument, który w konkretny sposób wiązał się z miejscem i czasem na danym stanowisku. Odbiorcą gry były przede wszystkim rodziny i młodzież goszcząca na Wystawie, a także sympatycy AP w Zamościu i wystawcy uczestniczący co roku w targach. W grze terenowej wzięli również udział uczestnicy towarzyszącej Wystawie konferencji, którzy przyjechali do Sitna z Czech, Słowacji i Ukrainy.

Biennale Leśmianowskie

8 sierpnia w Galerii Rzeźby Profesora Mariana Koniecznego – Oddziale Muzeum Zamoyskiego w Zamościu (ul. Łukasińskiego 2b) odbyło się **V Zamojskie Leśmianowskie Biennale Sztuki Dwa Światy** poświęcone wielkiemu poecie Bolesławowi Leśmianowi. Na wystawie przedstawiono prace 32 artystów z kraju i zagranicy. Poza pracami plastycznymi zaprezentowano również kilka materiałów archiwalnych związanych z działalnością zawodową Bolesława Leśmiana jako notariusza przy sądzie okręgowym w Zamościu. Wystawę zor-

ganizowało Zamojskie Towarzystwo „RENESANS” w Zamościu oraz Muzeum Zamojskie w Zamościu. Kuratorem wystawy była współpracująca z Archiwum od kilku lat **Pani Elżbieta Gnyp** – malarka, publicystka, animator kultury i prezes Towarzystwa „RENESANS”.

Pożegnanie i... mianowanie

Do najważniejszych wydarzeń 2016 r. w Archiwum Państwowym w Zamościu należało niewątpliwie **przejsięcie na zasłużoną emeryturę Dyrektora Andrzeja Kędziora**, który funkcję tę pełnił od 2001 roku. Dyrektor Kędziora zapisał się przede wszystkim jako regionalista, który rozpropagował działalność Archiwum nie tylko jako urzędu, co instytucji popularyzującej zasób archiwalny. Przyczyniły się do tego takie inicjatywy, jak internetowa Galeria Archiwalna czy niniejszy rocznik o tematyce archiwalno-historycznej. **10 sierpnia** odbyło się w siedzibie Archiwum pożegnanie odchodzącego Dyrektora, na które przybył **Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Wojciech Woźniak**. Swoją obecnością zaszczytili nas również m.in.: j.e. ks. bp dr hab. Mariusz Leszczyński, wiceprezydent Zamościa Andrzej Zastąpiło oraz dyrektorzy archiwów państwowych: dr Piotr Dymmel (Lublin), dr Janusz Gołaszewski (Wrocław), dr hab. Wojciech Krawczuk (Archiwum Narodowe w Krakowie), dr hab. Mirosław Lenart, prof. UO (Opole), Anna Nowak (Przemyśl) i dr Elżbieta Olender (Leszno). **Jednocześnie Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych wręczył Jakubowi Żygawskiemu akt mianowania na stanowisko Dyrektora Archiwum Państwowego w Zamościu**. Jakub Żygawski pracuje w Archiwum Państwowym w Zamościu od 2005 roku i od kwietnia 2016 r. zastępował Dyrektora Kędziorę. W dniu mianowania był najmłodszym dyrektorem archiwów państwowych w Polsce.

Zamość w komisjach centralnych

Archiwum Państwowe w Zamościu od 2016 r. posiada przedstawiciela w dwóch organach centralnych. Decyzją Naczelnego Dyrektora

Archiwów Państwowych Dyrektor Jakub Żygawski został powołany na członka **Zespołu roboczego do spraw wspierania współpracy bilateralnej pomiędzy archiwami polskimi i archiwami Ukrainy**. Dyrektor Żygawski jest również członkiem **Centralnej Komisji Metodycznej** w kadencji 2016-2018.

Plan Dóbr Ordynacji Zamoyskiej... **na konferencji kartograficznej w Zwierzyńcu**

W dniach 26-28 września odbyła się w Zwierzyńcu **XXXIX Ogólnopolska Konferencja Kartograficzna**, której tematem była *Wizualizacja kartograficzna w nauce i praktyce*. Podczas obrad można było podziwiać dwa opracowania kartograficzne z zasobu Archiwum Państwowego w Zamościu. Był to arkusz pruskiej mapy taktycznej z lat 1811-1815 oraz fragment *Planu zbiorowego dóbr Ordynacji Zamoyskiej...* z 1906 roku. Obie mapy zostały Państwu przedstawione w tomach „Archiwariusza Zamojskiego” z 2004 i 2011 r. Organizatorem Konferencji był **Zakład Kartografii i Geomatyki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie**, a także Oddział Kartograficzny Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Oddział Lubelski Polskiego Towarzystwa Geograficznego i Roztoczański Park Narodowy w Zwierzyńcu.

Wizyta studentów z Ukrainy

16 listopada Archiwum Państwowe w Zamościu gościło grupę studentów z **Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franko we Lwowie**. Grupa pod kierunkiem doc. Olecha Ducha przybyła do Polski na zaproszenie **Instytutu Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie** i uczestniczyła w programowym zwiedzaniu archiwów oraz bibliotek w województwie lubelskim. Jednym z punk-

tów rekonensansu studentów było również nasze Archiwum. Podczas specjalnej prezentacji poprowadzonej przez Pracowników AP w Zamościu: Lucynę Wyszynską i Bogumiłę Mielnicką, Goście z Ukrainy mieli okazję zapoznać się z najstarszymi archiwaliami, najciekawszymi

zespołami aktowymi i pomocami archiwalnymi oraz zwiedzić siedzibę Archiwum.

Wydawnictwo poświęcone Dzieciom Zamojszczyzny

Pod koniec 2016 r. nakładem Archiwum Państwowego w Zamościu ukazał się katalog z wystawy *Ocalone z transportów Dzieci Zamojszczyzny. Losy dzieci wysiedlonych z Zamojszczyzny do dystryktów warszawskich 1942-1945*. Autorką i kuratorem wystawy jest współpracująca od kilku lat z naszym Archiwum **dr Beata Kozaczyńska z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach**. Na 72 stronach wydawnictwa przedstawiono fotografie, mapy, dokumenty oraz ilustracje prezentowane na ekspozycji, pochodzące m.in. z zasobu Archiwum Państwowego w Zamościu. Całość została opatrzona przez Autorkę bogatym opisem zawierającym komentarze do poszczególnych eksponatów, wiersze oraz fragmenty wywiadów, relacji i wspomnień ocalałych Dzieci Zamojszczyzny. Publikacja ukazała się w niskim nakładzie, dlatego będzie ją można nabyć w Archiwum w ograniczonym zakresie. Z katalogiem mogą Państwo zapoznać się również w Czytelni Archiwum Państwowego w Zamościu.

Remonty i zakupy

W roku 2016 przeprowadzono wewnątrz siedziby Archiwum szeroko zakrojone prace remontowe, dzięki którym poprawie uległy warunki gromadzenia i przechowywania zasobu archiwalnego oraz poziom bezpieczeństwa pracowników i użytkowników. Prace objęły wymianę 45 okien w pomieszczeniach magazynowych i technicznych. Okna wyposażono w szyby przyciemniane pochłaniające promieniowanie UV, co przyczyniło się do poprawy utrzymania stałych warunków klimatycznych w pomieszczeniach magazynowych. Dzięki zaoszczędzonym środkom oraz dodatkowym środkom pozyskanym od Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych wymieniono stolarkę drzwiową w części administracyjno-biurowej. Przeprowadzono

również w budynku remont instalacji elektrycznej wraz z wymianą oświetlenia na energooszczędne źródła światła typu LED. Sumaryczny koszt prac przekroczył 97 tys. zł.

Dzięki dodatkowym środkom od NDAP w roku 2016 dokonano zakupu opakowań ochronnych. Zakupiono również sprzęt komputerowy na potrzeby stanowisk pracowniczych oraz działalności popularyzatorskiej i naukowej. Łączny koszt zakupionych opakowań i urządzeń komputerowych przekroczył 62 tys. zł.

Kronika wydarzeń 2017

Rok Leśmiana w Zamościu

Uchwałą Rady Miasta z 28 listopada 2016 r. **2017 rok ustanowiono Rokiem Bolesława Leśmiana w Zamościu**. Powodem takiej decyzji była przypadająca 140. rocznica urodzin i 80. rocznica śmierci wielkiego poety. Archiwum Państwowe w Zamościu we współpracy z władzami miasta czynnie włączyło się w obchody jubileuszu przygotowując szereg działań popularyzatorskich, które przybliżały działalność Leśmiana – notariusza w Zamościu na podstawie dokumentów archiwalnych przechowywanych w naszym zasobie. Szczegóły współpracy ustalono na zebraniu, które odbyło się w styczniu w Wydziale Kultury Urzędu Miasta Zamość. W 2017 r. Archiwum Państwowe w Zamościu organizowało lub współorganizowało następujące wydarzenia w mieście:

- w maju udostępniono kopie materiałów na potrzeby organizowanej przez **Zamojski Dom Kultury** imprezy *Ulica Poetycka* poświęconej Bolesławowi Leśmianowi;
- 9 czerwca w ramach **Międzynarodowego Dnia Archiwów** podczas dnia otwartego w siedzibie Archiwum przy ul. Hrubieszowskiej 69A zorganizowano ekspozycję dokumentów, fotografii

i muzealiów stanowiących dowód działalności notarialnej poety i jego życia osobistego związanego z Zamościem;

- od czerwca do końca sierpnia czynna była **wystawa plenerowa w Ryнку Solnym**, na której zaprezentowano kopie materiałów archiwalnych, w tym fotografii, korespondencji oraz dokumentacji wytworzonej przez Leśmiana na stanowisku notariusza przy Sądzie Okręgowym w Zamościu;
- 4 sierpnia otwarto w pomieszczeniach Galerii Rzeźby Profesora Mariana Koniecznego przy ul. Łukasińskiego 2b wystawę ***Poeta i notariusz Bolesław Leśmian w Zamościu*** współorganizowaną z Muzeum Zamojskim. Na ekspozycji zaprezentowano ponad 100 oryginalnych dokumentów, m.in. dokumenty osobiste, korespondencję urzędową oraz zwolnienia lekarskie, również księgi prowadzone przez notariusza Lesmana (zespół Akta Notariusza Bolesława Lesmana w Zamościu 1922-1935) oraz dokumenty związane z rodziną poety – m.in. księgę meldunkową Domu Centralnego (Akta miasta Zamościa), świadectwo Wandy Ludwiki Lesmanówny (zespół II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu 1916-1981) oraz inne archiwalia. Poza dokumentami z zasobu Archiwum Państwowego w Zamościu oraz eksponatami z Muzeum Zamojskiego na wystawie znalazły się materiały dotyczące Bolesława Leśmiana pochodzące z prywatnych zbiorów Pana Sławomira Bartnika oraz Pana Andrzeja Kudlickiego.

Rok Leśmiana poza Zamościem

Pomimo że decyzją Senatu RP rok 2017 nie został Rokiem Bolesława Leśmiana o znaczeniu ogólnopolskim, w wielu miejscach w kraju uczczono postać wybitnego poety XX wieku. Również i w tym przypadku Archiwum Państwowe w Zamościu podjęło czynną współpracę z kilkoma instytucjami z kraju.

- 3 kwietnia w Filii nr 36 **Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie** otwarto wystawę poświęconą Bolesławowi Leśmianowi w aspekcie jego działalności zawodowej i poetyckiej na terenie województwa lubelskiego. Na ekspozycji umieszczono kopie fotografii i dokumentów dotyczących poety z zasobu naszego Archiwum. W oparciu o wystawę przeprowadzono zajęcia dla dzieci i dorosłych, których tematem było

życie i twórczość Bolesława Leśmiana. Ekspozycja była czynna do 31 maja w siedzibie Filii nr 36 MBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie przy ul. Zygmunta Augusta 15.

- Archiwum Państwowe w Zamościu podjęło współpracę z **Iłżeckim Towarzystwem Naukowo-Historycznym w Iłży** oraz **Domem Kultury w Iłży** przy organizacji stałej ekspozycji, tzw. „Pokoju Leśmiana” w kamienicy przy pl. 11 Listopada 2 w Iłży. Inicjatywę poprowadzono w ramach wydarzenia „2017 Iłżecki Rok Leśmianowski”. Na wystawie znalazły się reprodukcje dokumentów, korespondencji i fotografii z zasobu naszego Archiwum poświęcone życiu i twórczości Bolesława Leśmiana.
- **Instytut Literatury PAN w Warszawie** oraz **Narodowe Centrum Kultury w Warszawie** zorganizowały w siedzibie **Senatu RP** ekspozycję poświęconą Bolesławowi Leśmianowi. Na potrzeby wystawy Archiwum Państwowe w Zamościu udostępniło elektroniczne kopie wybranych dokumentów i fotografii.

Leśmianowe archiwum filmowe

Obracając się w tematyce Bolesława Leśmiana należy koniecznie wspomnieć o inicjatywie podjętej przez **Towarzystwo Leśmianowskie w Zamościu** i jego prezesa, **Sławomira Bartnika**, polegającej na nakręceniu filmu dokumentalnego poświęconego poecie. Produkcja pod tytułem *W szumie gwiazd jestem* powstawała w Zamościu, m.in. w siedzibie naszego Archiwum. Wykorzystano dokumenty dotyczące działalności Leśmiana na stanowisku notariusza sądowego przechowywane w zasobie Archiwum. W filmie wystąpił również Dyrektor Jakub Żygawski, który opowiadał o archiwalnych leśmianianach oraz czytał fragmenty dokumentów z akt osobowych poety. Reżyserem filmu jest **Natasza Ziółkowska-Kurczuk**, natomiast autorem zdjęć – Tomasz Michałowski. Premiera filmu zaplanowana jest na styczeń 2018 r. w Centrum Kultury Filmowej „Stylowy” w Zamościu.

Papusza z Sitańca

Archiwum Państwowe w Gorzowie Wielkopolskim zorganizowało 7 lutego 2017 r. konferencję naukową poświęconą **Mirosławie Wajs – Papuszy**, w związku z przypadającą 30. rocznicą śmierci poetki. Skromny wkład w obrady wniosło również Archiwum Państwowe

w Zamościu, o czym można było się dowiedzieć podczas wystąpienia **dra hab. Dariusza Rymara**, Dyrektora Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim, pt. *Papusza w zbiorach Archiwum Państwowego w Gorzowie, czyli na tropach demitologizacji biografii poetki*. Słynna cygańska poetka Papusza urodziła się w dniu 4/17 sierpnia 1908 r. w Sitańcu koło Zamościa. Akt chrztu Bronisławy Zielińskiej znajduje pod nr-em 180 w księdze z zespołu Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Sitańcu, pod sygn. 37. Dzięki współpracy międzyarchiwalnej światło dzienne ujrzały nieznane dotąd fakty z życia Papuszy i możliwe stało się ustalenie miejsca i daty jej urodzin.

Popularyzacja zasobu

W latach 2016-2017 zasób Archiwum Państwowego w Zamościu był popularyzowany na różne sposoby. Poza artykułami w prasie oraz mediach elektronicznych, w których wykorzystywano fotografie i dokumenty, zasób archiwalny pojawił się również w czterech filmach dokumentalnych, na sesjach naukowych, konferencjach i wystawach. Duży udział w popularyzacji zasobu archiwalnego odgrywa internetowa Galeria Archiwalna obchodząca w 2017 r. jubileusz 10-lecia. Ze względu na „wiekową” konstrukcję techniczną galerii planowane jest w przyszłości jej unowocześnienie oraz rozbudowa tematyczna.

Od sierpnia 2016 r. Archiwum Państwowe w Zamościu istnieje na Facebook. Prezentujemy tam najciekawsze wydarzenia z życia naszej instytucji oraz dzielimy się z Państwem zgromadzonym zasobem. Dzięki zasięgowi Facebook doszło do nawiązania współpracy z kilkoma odległymi podmiotami, m.in. **OFFON Agency i Bankiem Spółdzielczym w Jastrzębiu-Zdroju**.

Również inne formy popularyzacji zasobu archiwalnego nie zawiódły. Dzięki współpracy nawiązanej w 2016 r. z **Miejskim Zakładem Komunikacji w Zamościu** jeden z pojazdów Spółki – autobus MAN nr 312 – został przyozdobiony fototapetą, na której prezentowana jest fotografia z zasobu naszego Archiwum przedstawiająca zawodników Klubu Sportowego „Hetman Zamość” z 1957 roku.

W 2017 r., poza wspomnianymi już instytucjami, zasób Archiwum Państwowego w Zamościu był również prezentowany na wystawach i ekspozycjach czasowych przez m.in. Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie, Krasnostawski Dom Kultury w Krasnymstawie, Tomaszowski Dom Kultury w Tomaszowie Lubelskim, Urząd

Miasta Zamość, Centrum Kultury Filmowej „Stylowy” w Zamościu i Zamojski Dom Kultury w Zamościu.

Zamość a „sprawa węgierska” 1956

Pod koniec 2016 r. minęło 60 lat od wybuchu powstania – „rewolucji” na Węgrzech, podczas której społeczeństwo zbrojnie przeciwstawiło się reżimowi komunistycznemu. Walki trwały od 23 października do 10 listopada pochłaniając ok. 2500 ofiar po stronie węgierskiej i zostały stłumione przez interwencję wojsk radzieckich. Kryzys polityczny na Węgrzech w 1956 r. spotkał się z żywiołową reakcją społeczeństwa Polski. Oddawano krew, zbierano dary, medykamenty i pieniądze. Do pomocy włączyli się również mieszkańcy Zamościa. W związku z zamiarem uczczenia zaangażowania zamościan Urząd Miasta Zamość zwrócił się do Archiwum o wykonanie kwerendy w celu odśledzenia stosownych dokumentów z 1956 roku. W aktach Wydziału Prawnego PMRN w Zamościu znajduje się jednostka *Komitet Pomocy dla Węgrów* [1956 r.], w której znalazły się dowody wielkiego zaangażowania mieszkańców Zamościa w pomoc dla Węgrów. W oparciu o kwerendę dr Jacek Feduszka z Muzeum Zamojskiego przygotował referat, który w pełnej wersji publikujemy na łamach niniejszego tomu „Archiwariusza Zamojskiego”.

12 lipca 2017 r. na ścianie kamienicy zwanej „Kroplą Mleka” przy ul. Piłsudskiego 1 uroczystie odsłonięto **tablicę upamiętniającą pomoc zamościan dla Węgrów w 1956 roku**. Gościem uroczystości była Ambasador Węgier dr Orsoyla Zsuzsanna Kovács oraz młodzież z Węgier. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele samorządu, władz miejskich, instytucji kultury, organizacji, dzieci i młodzież ze Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za krokiem”, kombatanzi i mieszkańcy Zamościa. Szkoda jednak, że na szczeblu administracyjnym upamiętnienia wydarzeń z 1956 r. „zapomniano” o Archiwum Państwowym w Zamościu.

COP i Zamość

Archiwum Państwowe w Zamościu podjęło współpracę z instytucjami z regionu mającą na celu propagowanie pamięci o kluczowym projekcie gospodarczym okresu II Rzeczypospolitej, jakim był Centralny Okręg Przemysłowy. Zamojszczyzna w ramach COP miała pełnić

rolę regionu aprowizacyjnego. W dniach 8 września – 31 października **Muzeum Regionalne w Stalowej Woli** zorganizowało wystawę *COP i miasto – nowoczesność i dziedzictwo*, na której zostały zaprezentowane fotografie z naszego Archiwum. Materiały zostały również wykorzystane w katalogu z wystawy.

W listopadzie 2017 r. **Narodowy Bank Polski Oddział Okręgowy w Lublinie** zorganizował wystawę *Ślady Centralnego Okręgu Przemysłowego na Lubelszczyźnie*, do której wykorzystano również materiały z zasobu Archiwum Państwowego w Zamościu. W okresie od 22 listopada do 31 grudnia 2017 r. wystawę w siedzibie Oddziału NBP i poza Oddziałem obejrzało ok. **1320 osób**. Do grona osób oglądających nie włączono osób indywidualnie/w małych grupach oglądających ją. Wskazana liczba obejmuje grupy młodzieżowe i senioralne, które wraz z przewodnikiem zwiedzały wystawę w NBP, a także udostępnioną w Zespole Szkół Nr 1 w Lublinie, gdzie 14 grudnia zorganizowano konferencję *COP szansą rozwoju Polski międzywojennej*. Pod koniec stycznia wystawa na ok. miesiąc trafi do **Krasnostawskiego Domu Kultury w Krasnymstawie**, a później będzie pokazywana m.in. w niektórych filiach **Miejskiego Domu Kultury w Lublinie**.

Archiwum Państwowe w Zamościu na obie wystawy udostępniło, m.in.: fotografie, dokumenty oraz plany kartograficzne i architektoniczne.

Res Non Humana...

Archiwum Państwowe w Zamościu włączyło się do współpracy z **Muzeum – Miejscem Pamięci w Bełżcu** oraz Tomaszowskim Domu Kultury w Tomaszowie Lubelskim przy organizacji mobilnej wystawy plenerowej *Res Non Humana – Rzecz Nieludzka. Okupacja niemiecka Zamojszczyzny 1939-1944*. Ekspozycja składa się z kilkunastu plansz, na których prezentowane są materiały z okresu okupacji. Na potrzeby wystawy Archiwum udostępniło kilkanaście fotografii z okresu okupacji hitlerowskiej, które przedstawiają m.in. wysiedlenia, tragizm Dzieci Zamojszczyzny, pacyfikację wsi oraz działania wojenne. Wystawa ma charakter mobilny i będzie prezentowana poza Bełżcem i Tomaszowem także w różnych miejscach Zamojszczyzny, m.in. w Biłgoraju.

VII Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich – Kielce 2017

W dniach 20-22 września 2017 r. odbył się w Kielcach **VII Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich** pod hasłem *Archiwistyka bez granic*. Wydarzenie odbyło się pod Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. W Zjeździe wzięła udział również delegacja Archiwum Państwowego w Zamościu. Pierwszego dnia obrad, w ramach odbywających się warsztatów „Digitalizacja archiwaliów” dyrektor Archiwum Jakub Żygawski wystąpił z referatem i prezentacją pt. *Mapy bez granic – digitalizacja, udostępnianie i ponowne wykorzystanie archiwalnego zasobu kartograficznego*. Zjazd był okazją do spotkania i wymiany poglądów osób związanych z archiwistyką: pracowników archiwów państwowych i zakładowych, ludzi nauki oraz studentów.

Scalanie rozbitych zespołów archiwalnych

Decyzją Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych zatwierdzono wnioski w sprawie scalenia zespołów rozbitych między poszczególnymi archiwami. Oznacza to, że zespołu archiwalne o podobnej nazwie, które znajdują się w dwóch różnych archiwach państwowych, zostaną scalone w jednym z nich na mocy porozumienia dyrektorów tych archiwów z 2010 roku. W przypadku Archiwum Państwowego w Zamościu doszło do scaleń zespołów archiwalnych z Archiwum Państwowym w Lublinie (APL) oraz Archiwum Akt Nowych w Warszawie (AAN). Część zespołów przechowywanych w naszym Archiwum trafi do Archiwum Państwowego w Lublinie, natomiast część zespołów archiwalnych przechowywanych w AP w Lublinie oraz AAN zostanie scalona w AP w Zamościu. Działania zaplanowano na rok 2018.

W Archiwum Państwowym w Lublinie zostanie scalonych 68 zespołów z zasobu AP w Zamościu:

- 88/22/0 Akta miasta Krasnegostawu;
- 88/214/0 Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Hrubieszowie;
- 88/237/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Dołhobyczowie;
- 88/239/0 Narodowy Bank Polski Oddział w Hrubieszowie;
- 88/255/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Hulczu;

- 88/257/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Nieleddwi;
- 88/259/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Kryłowie;
- 88/260/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Mirczu;
- 88/261/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Starej Wsi;
- 88/289/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Gozdowie;
- 88/290/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Hostynnem
- 88/291/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Turkowicach;
- 88/292/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Werbkowicach;
- 88/300/0 Starostwo Powiatowe Tomaszowskie;
- 88/302/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Czerniczyźnie;
- 88/303/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Dziekanowie;
- 88/304/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Moniatyczach;
- 88/305/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Stefankowicach;
- 88/315/0 Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Biłgoraju;
- 88/316/0 Akta gminy Frampol;
- 88/336/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Horyszowie Polskim;
- 88/344/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Drohicznach;
- 88/345/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Uchaniach;
- 88/346/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Teratynie;
- 88/352/0 Akta gminy Aleksandrów;
- 88/359/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Teptiukowie;
- 88/373/0 Akta gminy Potok Górny;
- 88/378/0 Bank Rolny Oddział Powiatowy w Hrubieszowie;
- 88/386/0 Akta gminy Łukowa;
- 88/515/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Strzyżowie;
- 88/516/0 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Zosinie;
- 88/522/0 Akta gminy Tarnogród;
- 88/556/0 Akta gminy Babice;
- 88/557/0 Akta gminy Księżpol;
- 88/558/0 Akta gminy Sól;
- 88/559/0 Akta gminy Mołodiatycze;

- 88/561/0 Zarząd Powiatowy Tomaszowski;
- 88/573/5 Parafia Greckokatolicka w Świdnikach;
- 88/757/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Dziekanowie;
- 88/758/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Horyszowie Ruskim;
- 88/759/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Kopyłowie;
- 88/760/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Lipsku;
- 88/761/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Orłowie;
- 88/762/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Pawłowicach;
- 88/763/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Siedliszkach;
- 88/764/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Szychowicach;
- 88/765/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Ślipczu;
- 88/766/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Tuczępach;
- 88/790/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Bończy powiatu krasnostawskiego;
- 88/791/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Fajśławicach powiatu krasnostawskiego;
- 88/792/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Częstoborowicach powiatu krasnostawskiego;
- 88/793/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Krasnymstawie powiatu krasnostawskiego;
- 88/794/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Sienicy Różanej powiatu krasnostawskiego;
- 88/795/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Surhowie powiatu krasnostawskiego;
- 88/796/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Bończy powiatu krasnostawskiego;
- 88/797/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Krasnymstawie powiatu krasnostawskiego;
- 88/798/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Krasniczynie powiatu krasnostawskiego;

- 88/799/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Krupem powiatu krasnostawskiego;
- 88/800/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Żdzanem powiatu krasnostawskiego;
- 88/801/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Żulinie powiatu krasnostawskiego;
- 88/802/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Krasnymstawie powiatu krasnostawskiego;
- 88/1005/0 Akta gminy Wola Różaniecka;
- 88/1053/0 Hipoteka miasta Hrubieszowa i powiatu hrubieszowskiego;
- 88/1079/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Suchowoli;
- 88/1095/0 Powiatowy Związek Kółek Rolniczych w Hrubieszowie;
- 88/1137/0 Sąd Grodzki w Biłgoraju;
- 88/1171/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Topólczy;
- 88/1172/0 Akta stanu cywilnego Parafii Greckokatolickiej w Kosobudach.

W Archiwum Państwowym w Zamościu zostanie scalonych 31 zespołów:

- 2/2322 Sąd Okręgowy w Zamościu (z zasobu AAN) – do 88/95/0;
- 35/1630/0 Akta stanu cywilnego Parafii Prawosławnej w Babicach (z zasobu APL) – do 88/649/0;
- 35/1658/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Chłaniowie (z zasobu APL) – do 88/600/0;
- 35/1728/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Gorzkowie (z zasobu APL) – do 88/769/0;
- 35/1731/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Hrubieszowie (z zasobu APL) – do 88/772/0;
- 35/1732/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Izbicy (z zasobu APL) – do 88/773/0;
- 35/1742/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Komarowie (z zasobu APL) – do 88/776/0;
- 35/1745/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Krasnobrodzie (z zasobu APL) – do 88/777/0;

- 35/1778/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Tomaszowie (z zasobu APL) – do 88/783/0;
- 35/1779/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Turobinie (z zasobu APL) – do 88/784/0;
- 35/1790/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Zamościu (z zasobu APL) – do 88/788/0;
- 35/1790/0 Akta stanu cywilnego Okręgu Bożniczego w Żółkiewce (z zasobu APL) – do 88/789/0;
- 35/1821/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Gorzkowie (z zasobu APL) – do 88/607/0;
- 35/1864/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Łabuniach filia w Komarowie (z zasobu APL) – do 88/614/0;
- 35/1898/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Płonce (z zasobu APL) – do 88/625/0;
- 35/1920/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Siatcu (z zasobu APL) – do 88/631/0;
- 35/1930/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Szczepieszynie (z zasobu APL) – do 88/635/0;
- 35/1934/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Tarnogórze (z zasobu APL) – do 88/638/0;
- 35/1940/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Trzeszczanach (z zasobu APL) – do 88/640/0;
- 35/1943/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Turobinie (z zasobu APL) – do 88/641/0;
- 35/1944/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Turobinie filia w Czernięcinie (z zasobu APL) – do 88/602/0;
- 35/1946/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Uchaniach (z zasobu APL) – do 88/643/0;
- 35/1962/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Wysokim (z zasobu APL) – do 88/646/0;
- 35/1964/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Zamościu (z zasobu APL) – do 88/647/0;
- 35/1967/0 Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Żółkiewce (z zasobu APL) – do 88/646/0;
- 35/2216/0 Akta stanu cywilnego Parafii Prawosławnej w Hostynem (z zasobu APL) – do 88/672/0;
- 35/2217/0 Akta stanu cywilnego Parafii Prawosławnej w Hrubieszowie (z zasobu APL) – do 88/673/0;

- 35/2252/0 Akta stanu cywilnego Parafii Prawosławnej w Lucho-
wie (z zasobu APL) – do 88/685/0;
- 35/2328/0 Akta stanu cywilnego Parafii Prawosławnej w Łabuń-
kach (z zasobu APL) – do 88/686/0;
- 35/2329/0 Akta stanu cywilnego Parafii Prawosławnej w Ślipczu –
do 88/728/0;
- 36/29/0 Powiatowy Urząd Ziemski w Krasnymstawie (zasobu
APL Oddział w Chełmie) – do 88/355/0.

Digitalizacja w ramach usługi zewnętrznej

Archiwum Państwowe w Zamościu, dzięki pozyskanym funduszom od Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, przeprowadziło w 2017 r. digitalizację w ramach usługi zewnętrznej zespołu 88/6/0 *Starostwo Powiatowe w Zamościu*. W wyniku usługi zeskanowa-
no 1725 jednostek archiwalnych pozyskując **125119 skanów** – łącznie 8294,0 GB danych. Ze względu na charakter danych, część skanów zo-
stanie udostępnionych na portalu „Szukaj w archiwach” w 2018 i 2019 roku.

ZoSIA w Archiwum

Z dniem 2 stycznia 2017 r. Archiwum Państwowe w Zamościu dołą-
czyło do grona użytkowników **Zintegrowanego Systemu Informacji
Archiwalnej**, zwanego zwyczajowo **ZoSIA**. 14 grudnia 2016 r. odbyło
się w naszej siedzibie szkolenie dla pracowników z obsługi ZoSIA,
które poprowadził Pan **Michał Kaca** z Narodowego Archiwum Cy-
frowego. System ZoSIA stanowi obecnie podstawowe narzędzie pra-
cy dla archiwistów, umożliwiające opracowanie, ewidencje oraz in-
wentaryzację na wszystkich poziomach ich hierarchicznej struktury.
Dzięki wyszukiwarce możliwe jest sprawne odnajdywanie danych,
bez konieczności żmudnego wertowania spisów oraz indeksów pa-
pierowych.

Retrokonwersja pomocy archiwalnych

Zatwierdzonym w 2016 r. przez Naczelnego Dyrektora Archiwów
Państwowych priorytetem w działalności archiwów państwowych
na lata 2017-2018 jest Program Retrokonwersji pomocy archiwalnych.

W ciągu dwóch lat archiwa są zobowiązane do wprowadzenia do systemu ZoSIA informacji o zespołach archiwalnych i jednostkach przechowywanych w zasobie. Archiwum Państwowe w Zamościu zostało zobligowane do wprowadzenia **186 228 opisów jednostek archiwalnych w okresie 2017-2018** oraz 93 114 rekordów w roku sprawozdawczym 2017. Dzięki zaangażowaniu pracowników oraz dodatkowym środkom przekazanym przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych na wspomaganie Programu Retrokonwersji do końca 2017 r. udało się wprowadzić 129 335 opisów jednostek archiwalnych.

Nowe skany na „Szukaju”

Wśród priorytetowych działań Archiwum Państwowego w Zamościu w roku 2017 było umieszczenie na portalu „szukaj w archiwach” 111000 skanów. Zadanie wykonano z nawiązką, przekazując do Narodowego Archiwum Cyfrowego 111769 skanów akt stanu cywilnego wykonanych w latach 2012-2015. Do końca 2017 r. NAC opublikowała na portalu „szukaj w archiwach” ponad 47 tys. skanów z naszego zasobu. Pozostałe przesłane pliki zostaną umieszczone w I kwartale 2018 roku.

EZD w APZ

Rok 2017 przyniósł kolejne wyzwanie – wdrożenie w Archiwum Państwowym w Zamościu systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD). Przyznane przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dodatkowe środki w budżecie pozwoliły na rekonesans obecnych na rynku systemów, które sprawdzałyby się najlepiej w rzeczywistości archiwalnej. Ostatecznie wybrano system EZD wyprodukowany przez **Podlaski Urząd Wojewódzki (PUW)**. W marcu odbyło się w Białymstoku spotkanie roboczo-wdrożeniowe, na którym przedstawiciele Archiwum zapoznali się z zasadą działania oraz funkcjonalnością **systemu EZD PUW**. W połowie roku zakupiono sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie na potrzeby wdrożenia systemu w naszej instytucji. 24 października Dyrektor Archiwum podpisał porozumienie z Podlaskim Urzędem Wojewódzkim formalizujące wdrożenie systemu EZD PUW w Zamościu. W listopadzie odbyło się dwudniowe szkolenie praktyczne poprowadzone w siedzibie Archiwum przez specjalistów z PUW, podczas którego nasi pracow-

nicy zapoznali się z systemem. Równocześnie na każdym stanowisku uruchomiono wersję testową EZD PUW, na której każdy pracownik Archiwum miał okazję prowadzić ćwiczenia oraz próby. Zgodnie z zatwierdzonym przez obie strony harmonogramem, od 2 stycznia 2018 r. rozpocznie funkcjonowanie w Archiwum Państwowym w Zamościu system EZD PUW jako narzędzie wspomagające tworzenie i obieg dokumentacji. Natomiast od 2 kwietnia w Archiwum większość spraw będzie prowadzonych w systemie EZD PUW jako podstawowym narzędziu obiegu dokumentacji.

Złoty Krzyż Zasługi

6 grudnia 2017 r. w Pałacu Belwederskim w Warszawie miało miejsce Seminarium „Archiwa Przełomu 1989-1991” oraz odznaczenie osób zasłużonych dla polskiej archiwistyki. Złotym Krzyżem Zasługi została odznaczona **Pani Lucyna Wyszyńska**, wieloletni i bardzo zasłużony pracownik Archiwum Państwowego w Zamościu. Pani Lucyna pracuje na samodzielnym stanowisku do spraw opracowania zasobu archiwalnego. Przez wiele lat była członkiem komisji metodycznej dla Archiwum Państwowego w Lublinie i Archiwum Państwowego w Zamościu. Obecnie jest doradcą Dyrektora AP w Zamościu oraz ekspertem w zakresie znajomości zasobu archiwalnego. Składamy serdeczne gratulacje i życzymy dalszych sukcesów zawodowych!

Remonty i zakupy

Wzorem ubiegłego roku, również w 2017 r. przeprowadzono szereg prac remontowych mających na celu poprawę funkcjonowania Archiwum. W wyniku kontroli Komendy Miejskiej Straży Pożarnej w Zamościu wykonano remont instalacji hydrantowej oraz zabezpieczeń przeciwpożarowych za kwotę ponad 9,2 tys. zł. Wykonano również remont schodów wejściowych w północnej ścianie szczytowej budynku (6,0 tys. zł) oraz uzupełnienie malatury elementów metalowych elewacji (2,7 tys. zł).

W czerwcu 2017 r. Archiwum Państwowe w Zamościu zrezygnowało z prowadzenia pokoi gościnnych. Pomieszczenia przeznaczono na działalność statutową umieszczając w jednym z nich funkcjonującą dotąd w magazynie pracownię digitalizacji oraz pokój biurowy. Wykonano również połączenie obu części budynku poprzez wyko-

nanie przejścia w ścianie działowej. Do pomieszczeń doprowadzono również sieć teleinformatyczną. Prace wykonały współpracujące z Archiwum zamojskie firmy: HDJ Piotr Hadaj oraz IDF Informatyka dla Firm Bartosz Sierpniowski.

Dzięki pozyskanym środkom finansowym od Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w 2017 r. zakupiono opakowania ochronne o wartości ponad 49 tys. zł. Połowa z tej kwoty przypadła na opakowania do przechowywania dokumentacji fotograficznej, m.in. fotografii papierowych, klisz oraz płyt szklanych.

Dodatkowe środki finansowe od Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych pozwoliły na zakup nowego sprzętu komputerowego dla pracowników oraz użytkowników Archiwum, a także dysków zewnętrznych na potrzeby prac digitalizacyjnych zasobu. Zakupiono również zestawy komputerowe na potrzeby uruchomienia od stycznia 2018 r. trzech stanowisk dla użytkowników w czytelni akt, do której doprowadzono sieć informatyczną. Na zakup sprzętu informatycznego przeznaczono w 2017 r. ponad 55 tys. zł.